

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง“ทิศทางการจัดสวัสดิการของสถาบันพระปกเกล้า” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยในบทนี้จะเป็นการนำเสนอในส่วนที่เกี่ยวข้องกับระเบียบวิธีการวิจัย ได้แก่ วิธีการศึกษา ประชากรที่ใช้ในการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา การวัดคุณภาพ เครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอผลการศึกษา

วิธีการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดรูปแบบการศึกษา 3 วิธี คือ

1. การศึกษาจากเอกสาร (Documentary Study) โดยศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล จากเอกสาร ตำรา วารสาร หนังสือ วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. การวิจัยภาคสนาม (Field Research) โดยการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการ เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากร

3. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) ผู้กำหนดนโยบายและผู้บริหาร ซึ่งมีส่วน สำคัญต่อการกำหนดทิศทางการจัดสวัสดิการของสถาบันพระปกเกล้า จำนวน 5 คน ดังนี้

3.1 กรรมการสภาสถาบันพระปกเกล้า จำนวน 1 คน

3.2 ประธานและกรรมการในคณะกรรมการกลั่นกรองการบริหารงานบุคคล จำนวน 2 คน

3.3 ผู้บริหารของสถาบันพระปกเกล้า จำนวน 3 คน

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรในการศึกษา คือ บุคลากรของสถาบันพระปกเกล้า จำนวน 79 คน แบ่งเป็น พนักงาน จำนวน 67 คน และลูกจ้างประจำ จำนวน 12 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 100

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น โดยกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถามจากเนื้อหา ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งได้ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบเนื้อหาความถูกต้อง และครอบคลุมตรงตามสิ่งที่ต้องการ วัดซึ่งแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่สร้างขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณจากกลุ่มประชากร ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิดบางส่วน (Close-ended and Open-ended Questionnaire) โดยสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตัวแปรที่ทำการวิจัยศึกษา มีความชัดเจนของภาษา ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรึกษาจากคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ราย ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)
2. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) กับกลุ่มตัวอย่างที่คล้ายกับ คำนวณหาความเชื่อมั่นโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient)
3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

ทั้งนี้ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ อายุการทำงาน ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน เงินเดือน สถานภาพการสมรส และจำนวนบุตร เป็นคำถามลักษณะแบบเลือกตอบ (Multiple Choice) จำนวน 8 ข้อ

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยจูงใจในองค์กร ประกอบด้วย นโยบายและการบริหาร ภาพลักษณ์ขององค์กร ความมั่นคงในการทำงาน ความก้าวหน้าในการทำงาน การได้รับการยอมรับจากผู้อื่น และเงินเดือน เป็นคำถามในลักษณะของมาตราส่วนประมาณค่าคะแนน (Rating Scale) ตามมาตรวัดแบบ Likert Scales จำนวน 34 ข้อ

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อสวัสดิการที่ได้รับ ทั้งที่เป็นตัวเงิน และไม่เป็นตัวเงิน เป็นคำถามในลักษณะของมาตราส่วนประมาณค่าคะแนน (Rating Scale) ตามมาตรวัดแบบ Likert Scales จำนวน 31 ข้อ ได้แก่

3.1 สวัสดิการที่เป็นตัวเงิน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสุขภาพอนามัย ด้านความมั่นคง ด้านการศึกษา และด้านโบนัสหรือเงินพิเศษ

3.2 สวัสดิการที่ไม่เป็นตัวเงิน ได้แก่ ด้านวันหยุดและวันลา ด้านการศึกษา

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการสวัสดิการเพิ่มเติม ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงินเป็นคำถามในลักษณะของมาตราส่วนประมาณค่าคะแนน (Rating Scale) ตามมาตรวัดแบบ Likert Scales จำนวน 17 ข้อ

4.1 สวัสดิการที่ได้รับที่เป็นตัวเงิน ได้แก่ ด้านสุขภาพอนามัย ด้านเศรษฐกิจ และด้านความมั่นคง

4.2 สวัสดิการที่ได้รับที่ไม่เป็นตัวเงิน ได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านความมั่นคง และด้านนันทนาการ

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการเป็นลักษณะคำถามเติมคำเพื่อแสดงความคิดเห็น จำนวน 1 ข้อ

โดยแบบสอบถามซึ่งเป็นการวัดความพึงพอใจของบุคลากรต่อการจัดสวัสดิการ จะให้คะแนนในข้อคำถามซึ่งจะมีคำตอบในลักษณะของมาตราส่วนประมาณค่าคะแนน (Rating Scale) ตามมาตรวัดแบบ Likert Scales โดยใช้ 5 Scale ทั้งนี้คะแนนมี 5 ระดับ ดังนี้

ก. การวัดระดับความคิดเห็น

5 คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
4 คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
3 คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
2 คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1 คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข. การวัดระดับความพึงพอใจ

5 คะแนน	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
4 คะแนน	หมายถึง	พึงพอใจมาก
3 คะแนน	หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
2 คะแนน	หมายถึง	พึงพอใจน้อย
1 คะแนน	หมายถึง	พึงพอใจน้อยที่สุด

ค. การวัดระดับความต้องการ

5 คะแนน	หมายถึง	ต้องการมากที่สุด
4 คะแนน	หมายถึง	ต้องการมาก
3 คะแนน	หมายถึง	ต้องการปานกลาง

2 คะแนน	หมายถึง	ต้องการน้อย
1 คะแนน	หมายถึง	ต้องการน้อยที่สุด

ในส่วนของ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) มีประเด็นคำถามสำคัญ ดังนี้
 ประเด็นที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับทิศทางการจัดสวัสดิการของสถาบันพระปกเกล้าในปัจจุบัน ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่ใช่ว่าเงิน

ประเด็นที่ 2 ข้อเสนอแนะต่อแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการส่งเสริมการจัดสวัสดิการของสถาบันพระปกเกล้า และแนวทางการพัฒนางานสวัสดิการของสถาบันพระปกเกล้าในอนาคต

การวัดคุณภาพเครื่องมือ

ผู้ศึกษาได้สร้างแบบสอบถามจากแนวคิด งานศึกษาวิจัยและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และเมื่อสร้างเสร็จแล้วได้นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา ช่วยตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ความถูกต้องตามหลักวิชาและความครบถ้วนสมบูรณ์ของคำถามคำตอบทุกข้อ หลังจากนั้นนำไปแก้ไขตามอาจารย์ที่ปรึกษาเสนอแนะจัดทำเป็นต้นฉบับ และนำไปทดสอบ (Pre-test) กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของข้อคำถาม โดยใช้วิธีของ Cronbach' s Alpha Coefficient (ศิริชัย พงษ์วิชัย, 2532, น. 123) เพื่อหาความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency)

ผลปรากฏว่าความเชื่อมั่นของข้อคำถามที่ใช้วัดมีค่า Alpha ส่วนที่ 2 ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.7260 ส่วนที่ 3 เท่ากับ 0.9191 และส่วนที่ 4 เท่ากับ 0.9193 และเมื่อพิจารณาระดับความเที่ยงของข้อคำถาม ในภาพรวมทั้งหมด เท่ากับ 0.9495 ซึ่งถือว่าความเชื่อถืออยู่ในระดับที่ดี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ เก็บรวบรวมข้อมูลจากพนักงานและลูกจ้างประจำของสถาบันพระปกเกล้า โดยผู้ศึกษาได้ทำการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามที่ได้รับมาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล แล้วจึงนำไปประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) เกณฑ์ในการประเมินระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ผู้ศึกษาได้กำหนดเกณฑ์การวัดความคิดเห็น ความพึงพอใจและความต้องการตามช่วงชั้นของคะแนน โดยการหาค่าพิสัย 3 ระดับ จากสูตร ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่วงความกว้างของชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{3} \\ &= 1.33 \\ \text{แต่ละช่วงชั้นห่างกัน} &= 1.33 \end{aligned}$$

ซึ่งสามารถกำหนดเป็นเกณฑ์การวิเคราะห์จากคะแนนเฉลี่ยได้ 3 ระดับดังนี้

5.00 - 3.68 หมายถึง ความคิดเห็น/ความต้องการ/ความพึงพอใจอยู่ในระดับสูง

3.67 - 2.34 หมายถึง ความคิดเห็น/ความต้องการ/ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

2.33 - 1.00 หมายถึง ความคิดเห็น/ความต้องการ/ความพึงพอใจอยู่ในระดับต่ำ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ อายุการทำงาน ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน เงินเดือน สถานภาพการสมรส และจำนวนบุตร สถิติที่ใช้คือ การแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยจูงใจในองค์กร ประกอบด้วย นโยบายและการบริหาร ภาพลักษณ์ขององค์กร ความมั่นคงในการทำงาน ความก้าวหน้าในการทำงาน การได้รับการยอมรับจากผู้อื่น และเงินเดือน สถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. (Standard Deviation)

3. การวิเคราะห์การได้รับสวัสดิการ ได้แก่ สวัสดิการที่อยู่ในรูปตัวเงิน และสวัสดิการที่ไม่ได้อยู่ในรูปตัวเงินสถิติที่ใช้คือ การแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ (Percentage)

4. การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการ และความพึงพอใจต่อสวัสดิการที่ได้รับ สถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. (Standard Deviation)

5. การศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปร ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – way Anova) ด้วยค่า t-test และ F-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.00 – 0.05 และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม ด้วยวิธีจัดคู่พหุคูณ (Multiple Comparisons) ของ Shcheffe และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.00-0.05

การนำเสนอผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง"ทิศทางการจัดสวัสดิการของสถาบันพระปกเกล้า"ในครั้งนี้ผู้ศึกษานำเสนอผลการศึกษาในรูปแบบของการบรรยายเชิงพรรณนา โดยมุ่งสาระสำคัญและแบบสอบถามและใช้สถิติข้อมูลมาประกอบเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่สามารถวัดได้ในรูปแบบตาราง ประกอบการบรรยาย เพื่อความชัดเจนในประเด็นปัญหาและอภิปรายผลให้ถูกต้อง โดยนำเสนอข้อมูลดังรายละเอียดในบทต่อไป